

حیاتین

مرکز تاجرانہ

شہید و شہادت
در کلام رہبر معظم انقلاب اسلام (مد ظله العالی)

مجلس شورای اسلامی ایران

سرشناسه: خامنه‌ای، علی، رهبر جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۱۸ -
عنوان و نام پدیدآور: شهید و شهادت: شهید و شهادت در کلام حضرت آیت‌الله العظمی
خامنه‌ای (مدظله العالی).

مشخصات نشر: تهران: انتشارات انقلاب اسلامی (وابسته به مؤسسه پژوهشی فرهنگی

انقلاب اسلامی)، ۱۳۹۶

قیمت: ۱۹۰۰۰۰ ریال - شابک: ۱-۳۷-۸۲۱۸-۶۰۰-۹۷۸

وضعیت فهرست‌نویسی: فیا

یادداشت: بالای عنوان: حیات طیبه.

موضوع: خامنه‌ای، علی، رهبر جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۱۸.. نظریه درباره شهادت

موضوع: خامنه‌ای، علی، رهبر جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۱۸.. پیامها و سخنرانیها

موضوع: شهادت

شناسه افزوده: موسسه پژوهشی فرهنگی انقلاب اسلامی. دفتر حفظ و نشر آثار حضرت

آیت‌الله العظمی خامنه‌ای (مدظله العالی). انتشارات انقلاب اسلامی

رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۶ ش ۸۵/ش ۱۶۹۲ DSR

رده‌بندی دیویی: ۹۵۵/۰۸۴۴

شماره کتابشناسی ملی: ۵۱۰۰۹۲۱

مؤسسه پژوهشی فرهنگی

دفتر آیت‌الله العظمی خامنه‌ای

مخاطبه

مرگ و شهادت

شهید و شهادت

در کلام رهبر معظم انقلاب اسلامی (مدظله العالی)

ناشر: انتشارات انقلاب اسلامی

(وابسته به مؤسسه پژوهشی فرهنگی انقلاب اسلامی)

شابک: ۱-۳۷-۸۲۱۸-۶۰۰-۹۷۸

شمارگان: ۳۰۰۰

چاپ اول: بهار ۱۳۹۷

۱۹۰۰۰۰ ریال

نشانی: تهران، خیابان جمهوری اسلامی، خیابان فلسطین جنوبی، خیابان هلالی، شماره ۲۶

تلفن: ۶۶۴۱۰۶۴۹، ۶۶۹۷۷۲۶۸ -- تلفن مرکز پخش: ۰۹۱۹۵۵۹۳۷۳۲ - ۶۶۴۸۳۶۹۵

پست الکترونیکی: Info@Book-khamenei.ir . سامانه پیامکی: ۱۰۰۰ ۲۰ ۱۰۰۰ <http://Book-Khamenei.ir>

مقدمه

جامعه‌ی انسانی از آنجا که از تجمیع اراده‌های افراد جامعه پدید آمده است، در بسیاری از ویژگی‌ها از ویژگی‌های فردی انسانی تبعیت میکند. یکی از ویژگی‌های انسان این است که برای انجام هر رفتاری به هدف نهایی و غایی آن مینگرد و در صورتی که به این هدف خوبی برای آن تصوّر نماید، برای انجام آن کار همت می‌گمارد. در مقابل ندیدن فایده و سود در یک کار، باعث میشود که قدم از قدم بردارد. درباره‌ی ادامه‌ی زندگی و تلاش و کوشش عمومی نیز نیازمند امید است. اگر کسی آینده‌ی خود را تیره و تاریک بیند، انگیزه‌ای ندارد که به حیات خود ادامه دهد. او به تلاش و کوشش وافری تن دهد. چنین افرادی به افسردگی دچار میشوند.

جامعه نیز همچون یک فرد انسانی برای رشد و بالندگی و بهیچ‌نوعی نیازمند امید است. باید آینده‌ی روشنی در برابرش باشد تا به حیات خود ادامه دهد وگرنه یا منقرض میشود و یا دست‌کم از رشد و تعالی باز میماند. براین اساس همه‌ی ادیان آسمانی و بسیاری از مکاتب مادی بشری، به این سؤال که «آینده‌ی بشریت چگونه است؟» پاسخ گفته‌اند. در دین مبین اسلام نیز آخر الزمان، زمان رسیدن بشر به آرزوهای متعالی خود معرفی شده است و آینده را روشن و درخشان تصویر میکند. اعتقاد به ظهور حضرت

مهدی (عجل الله تعالی فرجه) برای هر مسلمانی امیدآفرین است و برای پیروان اهل بیت (علیهم السلام) شوق آفرین.

ملت مسلمان و غیور ایران، وقتی که ندای حق طلبانه‌ی امام خمینی (قدس سره) را لبتیک گفت، به چیزی جز ادای تکلیفی الهی نظر نداشت. اگرچه که شروع نهضت در اعتراض به کاپیتولاسیون و لایحه‌ی انجمنهای ایالتی و ولایتی بود، اما با تبعید امام امت، آرمانهای مردم شفافتر گردید. سرلوحه‌ی این آرمانها، اسقاط رژیم منحوس شاهنشاهی بود که علناً به جنگ باورهای دینی مردم رفته بود. پس از انتشار درسهای «ولایت مآب» حضرت امام، آرمان تشکیل حکومت اسلامی نیز در رأس مطالبات ملت قرار گرفت.

توصیفاتی که مردم از حکومت اسلامی پیامبر اکرم (صلی الله علیه وآله) و امیرالمؤمنین (علیه السلام) شنیده بودند، اشتیاق شدیدی در آنها به وجود آورد و آرزوی دیدن دوران حکومت اسلامی را داشتند. بسیاری از مجاهدان انقلابی، با این آرمان بزرگ بود که زن به سختیهای مبارزه با رژیم خونریز پهلوی دادند، زندانها و شکنجه‌ها را تحمل کردند و برخی شربت شهادت نوشیدند.

با پیروزی انقلاب اسلامی، همه‌ی اندیشه‌ها و طرحهای دیگران در برابر طرح «جمهوری اسلامی» که حضرت امام و گردان ایشان برای شیوه‌ی حکومت ایران مطرح کرده بودند، رنگ باخت و آنان بالای مردم به «جمهوری اسلامی» نقشه‌ی راه حرکت مردم را تعیین کردند.

اگرچه که عشق مردم ایران به آرمان تحقق حکومت اسلامی از اول نیز آسان نمینمود اما هنوز چند ماهی از شکل‌گیری جمهوری اسلامی نگذشته بود که «افتاد مشکله‌ها»، ترورها، و تحریم‌ها و جنگ تحمیلی و دهها توطئه استکبار در برابر انقلاب اسلامی ظهور کرد.

آینده برای ملت ایران همیشه نورانی بوده است و از آنجا که آنها وظیفه‌ی

خود را مقدمه‌سازی ظهور حضرت مهدی (عجل‌الله‌تعالی‌فرجه) میدانند، در خوشی و ناخوشی، کمر بسته‌ی یاری انقلاب خود بوده‌اند.

مردم انقلابی ایران اسلامی با وجود همه‌ی دشواریها و نامایماتی که بر سر راه خود می‌بینند، لحظه‌ای در جهاد برای تعالی و پیشرفت انقلاب اسلامی خود، کوتاهی نکرده‌اند. البته این سخن به این معنا نیست که همه‌ی آحاد ملت از یک امتیاز و یک سطح در آزمونهایی که پیش آمده است، برخوردار هستند.

دشمن میدانند که روشن و درخشان بودن آینده، شوق مردم را برای تلاش و مجاهدت تحریک می‌دهد و در مقابل تیره و تاریک دیدن فرجام انقلاب اسلامی، انگیزه‌ها را کاهش می‌دهد. بر این اساس است که یکی از اهداف دشمن در جنگ نرم، هدفی است که تعلق گرفته است. رهبر معظم انقلاب اسلامی (مدظله‌العالی) در این زمینه می‌فرمایند:

«[می‌خواهند] باورهای این مردم را عوض کنند؛ هدف جنگ نرم، تغییر باورها است. باورها مثل چه چیزهایی؟ ... و به آینده؛ ... امید به آینده، باور به آینده، اینکه ما بالاخره این جور خواهیم شد؛ این جور خواهیم شد؛ اینها خیلی مهم است. بنده بنشینم اینجا و بگویم: «حاجت من» - که قبول هم میکنند - بگویم شما باید کاری کنید که پنجاه سال دیگر، چهل سال دیگر، هرکس بخواهد به پیشرفتهای علمی دست اول دست پیدا کند، ناچار باشد زبان فارسی یاد بگیرد؛ این یک آینده است، یک آرزوی مشعشع است؛ این را جوان قبول میکند، میپذیرد، فکر میکند این کار شدنی است که واقعاً هم شدنی است، قطعاً شدنی است، [می‌خواهند] این باور به آینده را تغییر بدهند؛ [که] آقا فایده ندارد، آقا بیخودی حرکت نمیکنید. پس تغییر باورها، از جمله باور به آینده است.»^۱

در برابر توطئه‌ی دلسرد کردن مردم از سوی دشمن، رهبر عزیز انقلاب،

بارها در سخنرانیها و پیامهای خود، آینده‌ی انقلاب اسلامی را روشن و درخشان معرفی کرده‌اند. کتاب حاضر به طور جامع، وعده‌های صادق ایشان در مورد آینده‌ی پیش روی ملت و نظام اسلامی را در خود جمع کرده است. شایان ذکر است که موفقیت یک انقلاب، زمانی قابل ارزیابی است که دانسته شود آیا به اهداف خود رسیده است یا نه؟ بر این اساس است که بخش اول کتاب به بررسی آرمانها و اهداف انقلاب اسلامی اختصاص یافته است.

باید دانست که پیش‌بینیهای معظم‌له نسبت به آینده‌ی درخشان کشور بر اساس بررسیهای جامعی است که ایشان انجام داده‌اند و مبتنی بر ظرفیتهایی است که در اختیار نظام اسلامی قرار دارد. بخش دوم این اثر ظرفیتهای مکانایی را معرفی میکند که برپایه‌ی آن، دستیابی به آینده‌ای نورانی و متعالی ممکن خواهد بود.

اگرچه که یکی از ظرفیتهای نظام اسلامی، نیروهای مؤمن هستند که به برکت ایمان و استقامت ایشان، دستهای الهی نیز به کمک می‌آیند و نوید آینده‌ای درخشان را میدهند. اما به خاطر وجود موانعی بیرونی و درونی، اینگونه نیست که آینده‌ی روشن آنرا به خودبه‌خود به وجود آید بلکه در این زمینه مسئولیتهایی متوجه کارگزاران نظام و اقشار و خواص و آحاد مردم میکند. در بخش سوم و چهارم این اثر، به بررسی موانع درونی و بیرونی و همچنین مسئولیتهای و وظایف پرداخته شده است.

بخش پنجم کتاب نیز حاوی وعده‌ها و پیش‌بینیهای است که در سالهای مختلف توسط رهبر معظم انقلاب بیان شده است.

تذکری که قبل از ورود خواننده‌ی محترم لازم است مورد توجه قرار گیرد، آن است که برخی از عناوین مثل بصیرت یا شجاعت در بیانات معظم‌له از آن جهت که اکنون در ملت شریف ایران وجود دارد، به عنوان ظرفیت معرفی شده است اما از آنجا که برای تحقق اهداف، حفظ این ویژگیها

لازم است، در برخی از دیگر بیانات ایشان، به عنوان وظایف و مسئولیتها بیان گردیده بود. از آنجا که بنای این اثر بر اختصار بود، از تکرار مطالب خودداری شد و مطالبی که به یکی از این بخشها بیشتر مربوط میشد، بکلی به آن بخش منتقل گردید.

همین امر میان دو بخش موانع و مسئولیتها نیز وجود داشت. مقابله با برخی از موانع، مسئولیتهایی را ایجاب میکرد که برای حلّ این همپوشانی مطالب، تلاش شد با جابجایی برخی از فصول بین این دو بخش، وجود مطالب تکراری به حداقل خود برسد.

مؤلف محتوای این اثر را بسیار طولانی و فشرده‌ای را برای نظام بخشی به کتاب صرف کرد است و این اثربارها مورد بازبینی ایشان و کارشناسی برخی از کارشناسان رفیق اندیشه‌ات قرار گرفته است اما همه‌ی اینها باعث نمیشود که این محصول، از اسلحه‌ها کاستیها مبرا باشد.

مطالعه‌ی این اثر نقش شایانی در روشن نمودن افقهای پیش روی انقلاب اسلامی در نظر مخاطب محترم خواهد داشت و همچنین او را نسبت به وظایف و نقشی که در تحقق آینده‌ی روشن و درخشان نظام اسلامی خواهد داشت آگاه خواهد کرد.

این کتاب میتواند منبعی غنی برای محققان و پژوهشگران و همچنین فعالان انقلابی عرصه‌ی رسانه و هنرمندان متعهد باشد تا بتوانند رسالت خود را در دفاع از انقلاب اسلامی در مقابل جنگ نرم دشمن، به انجام رسانند. ان شاء الله

و من الله التوفیق

فهرست مطالب

فصل اوّل: چیست؟	۱
۱. تعریف شهادت	۳
۲. ارزش و جایگاه شهادت	۴
۱-۲. زیباترین و باارزش‌ترین مرگها	۵
۲-۲. هدیه‌ی الهی در خیال «فی‌الله» و «مجاهدت» شهید	۷
۳-۲. شهادت؛ مفهوم اصطلاحی ادیان	۹
۴-۲. مرگ زیرک‌ترین انسانها	۱۰
۵-۲. کهنه نشدن شهادت با گذشت زمان	۱۴
۶-۲. همراه بودن با تسلاً و آرامش برای بازه‌نگاران	۱۵
۳. تفاوت درجات شهادتها	۱۶
۱-۳. عناصر مؤثر در اختلاف درجات شهادتها	۱۶
۲-۳. مراتب و مقامات شهیدان	۲۱
۴. علمداران کاروان شهادت	۲۲
۱-۴. پیامبران الهی	۲۱
۲-۴. امام حسین (علیه‌السلام)	۲۵
۳-۴. امام خمینی (قدس‌سره)	۲۸
۵. ملحقان به شهدا	۲۸
۱-۵. جانبازان؛ شهدای زنده	۲۸
فصل دوّم: ویژگی‌های شهیدان	۳۱
۱. ویژگی‌های فردی	۳۳

- ۱-۱. ایثار و دل بریدن از عواطف و خواسته های شخصی ۳۳
- ۲-۱. اخلاص و حرکت فی سبیل الله ۳۹
- ۳-۱. برخورداری از ایمان، تقوا و قدرت معنوی ۴۲
- ۴-۱. آرمان گرایی و جهان بینی الهی ۴۵
- ۵-۱. پیشتازی در دین فهمی و دین داری ۴۷
- ۶-۱. الگوگیری از معصومین (علیهم السلام) ۴۸
- ۷-۱. عقلانیت و منطق گرایی ۴۹
- ۸-۱. تکلیف گرایی در کنار برنامه ریزی برای رسیدن به نتیجه ۴۹
- ۹-۱. خودآگاهی و روشن بینی ۵۰
۲. ویژگی های شهیدان در تعامل با جامعه ۵۲
۱. ترجیح دادن مصالح امت اسلامی بر خواست خود ۵۲
۲. بی بربر، شناخت نیاز لحظه و شجاعت اقدام در فرصتها ۵۳
- ۳-۱. ترسیدن از غربت و استقبال از مرگ ۵۶
- ۴-۲. گم می بر ادعایی ۵۷
۳. ویژگی های شهیدان در برخورد با دشمنان ۵۷
- ۱-۳. ایستادگی و مقاومت در برابر دشمنان و به عجز درآوردن آنان ۵۷
- ۲-۳. نترسیدن از تبه و رت مرگبار دشمن ۵۸
- فصل سوم: آثار شهادت ۶۱
۱. آثار فردی شهادت ۶۳
- ۱-۱. نزول ملائکه ی الهی و بهره مندی از عارفان و یاران ۶۳
- ۲-۱. رسیدن به برترین دستاورد بشری و اوج کمال و افتخار ۶۳
- ۳-۱. برخورداری از نور قیامتی و دیدن چهره ی معرب ۶۴
- ۴-۱. کسب رضوان الهی و رسیدن به قرب الهی ۶۶
- ۵-۱. مشاهده ی وعده ی الهی و جدا شدن از خوف و حزن ۶۷
- ۶-۱. اشراف بر عالم دنیا و اعمال انسانها ۶۸
۲. آثار اجتماعی شهادت ۶۹
- ۱-۲. الگوسازی برای جوانان و حق طلبان ۷۰
- ۲-۲. نشان دادن راه و هدف به همگان ۷۳

۳-۲. آزادی، خودباوری و استقلال از وابستگی.....	۷۵
۴-۲. شکست ناپذیر کردن انقلاب و میهن و دور کردن خطر دشمن.....	۷۹
۵-۲. گسترش صفا، معنویت و نشاط انقلابی در جامعه.....	۸۲
۶-۲. حرکت آفرینی و استحکام بخشی به بازماندگان.....	۸۳
۷-۲. کنار رفتن فتنه، نفاق، کفر و فساد در جامعه.....	۸۷
۸-۲. ماندگار شدن اهداف الهی و مستحکم شدن ارزشها در جامعه.....	۸۹
۹-۲. حفظ عزّت و شرافت ملت در برابر حاکمان ظالم و متجاوزان.....	۹۲
۱۰-۳. جهان و تاریخی شهادت.....	۹۹
۱۱-۳. حفظ اسلام و سربلند شدن آن در عالم.....	۹۹
۱۲-۱. ایجاد اقتدار برای کشور و نظام در میان ملتها.....	۱۰۵
۱۳-۳. برافرازش نظام و اثبات حقانیت آن برای جهانیان.....	۱۱۰
۱۴-۳. محرومیت بنای کاران در چشم منصفان عالم.....	۱۱۱
۱۵-۳. الگوگیری و بیاری مآلها و گرایش آنها به معنویت.....	۱۱۵
فصل چهارم: وظایف ما نسبت به شهیدان.....	
۱. تکریم شهیدان و قدردانی از خانواده‌ها، شهدا و ایثارگران.....	۱۲۳
۲. به یاد داشتن دشمنی‌های دشمنان و دشمنی شهیدان.....	۱۲۸
۳. به یاد داشتن درس شهیدان و عمل به پیام آنها.....	۱۲۹
۱-۳. حفظ روحیه عزّت نفس و ایمان.....	۱۳۰
۲-۳. حفظ و گسترش روحیه ایثارگری، گذشت و ایثار.....	۱۳۰
۳-۳. آمادگی همیشگی برای دفاع از ارزشها و حاکمیت اسلامی.....	۱۳۱
۴-۳. تشخیص وظیفه و پاسخگویی به نیاز لحظه.....	۱۳۱
۵-۳. هوشیاری و سرخم نکردن در برابر مستکبران.....	۱۳۲
۴. الگو گرفتن و الگوسازی از شهیدان برای نسل جوان.....	۱۳۲
۵. زنده نگه داشتن یاد شهدا در جامعه.....	۱۳۵
۱-۵. اهمیت زنده نگه داشتن یاد شهدا.....	۱۳۵
۲-۵. روشهای زنده نگه داشتن یاد شهدا.....	۱۴۳
۱-۲-۵. برگزاری مجالس بزرگداشت شهدا.....	۱۴۳
۲-۲-۵. حضور در مناطق جنگی و برگزاری اردوهای راهیان نور.....	۱۴۵

- ۵-۲-۳. تحقیق در مورد شهدا و عرضہ ی سیرہ ی آنان ۱۴۷
- ۵-۲-۴. نام گذاری ایام و اماکن به نام شهدا ۱۴۷
- ۵-۲-۵. حضور در تشییع پیکرهای مطہر شهدا ۱۴۹
۶. مقابلہ با معارضان فرهنگ ایثار و شہادت ۱۴۹
۷. حفاظت از خون شہید با حفظ جہت گیری ها و اہداف شہیدان ۱۵۶
۸. جمع آوری، نشر و مطالعہ ی شرح حال شہیدان ۱۵۹
- ۸-۱. آمادہ سازی و انتشار خاطرات شہدا با بیان و قالب هنری ۱۵۹
- ۸-۲. ترویج مطالعہ ی شرح حال و وصیت نامہ های شہیدان ۱۶۱
- ۸-۲-۱. آثار مطالعہ و تدبیر در وصیت نامہ های شہدا ۱۶۳
- ۸-۲-۱-۱. درس گرفتن از انقلاب معنوی و روح عرفانی شہیدان ۱۶۳
- ۸-۲-۱-۲. بهره گیری از ہدایت الہی ۱۶۶
- ۸-۲-۳. بهره گیری از تجارب عملی شہدا در میدان جنگ ۱۶۷
- فصل پنجم: خادہ های معنوم شہدا ۱۶۹
۱. ویژگی های بنوادی معنوم شہدا ۱۷۱
- ۱-۱. ویژگی های عمومی ۱۷۱
- ۱-۱-۱. ہمدلی و ہمسازی با شہیدان ۱۷۱
- ۱-۲. آرزومندی ہم رزمی با شہیدان در میدان مبارزہ ۱۷۲
- ۱-۳. صبر و ایستادگی بی نظیر بنوادی شہدا ۱۷۲
- ۱-۳-۱. علت صبر خانوادہ های بنوادی شہدا ۱۷۴
- ۱-۳-۱-۱. برخورداری از ایمان بہ خدا و اعتقاد بہ اسلام ۱۷۴
- ۱-۳-۱-۲. ریشہ داشتن صبر خانوادہ ی شہدا در اخلاق اسلامی ۱۷۶
- ۱-۳-۱-۳. تبعیت از سیرہ ی تربیتی اہل بیت (علیہ السلام) ۱۷۷
- ۱-۳-۲. آثار و برکات صبر خانوادہ های شہیدان ۱۷۹
- ۱-۳-۳-۱. تبدیل شدن بہ الگوی ایستادگی برای دیگران ۱۷۹
- ۱-۳-۳-۲. نازل شدن رحمت خداوند بر آنان و نزول لطف خدا ۱۸۲
- ۱-۳-۳-۳. عزت آفرینی و شکل دہی بہ هویت و روحیہ ی ملت ۱۸۳
- ۱-۳-۴. آسودگی از ہرگونہ خوف و حزن ۱۸۵
- ۱-۴. برخورداری از تربیت صحیح اسلامی و فضایل اخلاقی ۱۸۶

۱۸۸.....	۱-۵. احساس عزّت و افتخار به خاطر شهادت فرزندان خود
۱۸۹.....	۱-۲. ویژگی‌های مادران و همسران شهدا
۱۹۴.....	۲. آثار شهادت برای خانواده‌های شهدا
۱۹۴.....	۲-۱. دستیابی به اجر برتر و رتبه‌ی معنوی بلافاصله بعد از شهدا
۱۹۷.....	۲-۲. عنایت و رحمت ویژه‌ی الهی و توجّه خاصّ شهید
۲۰۲.....	۲-۳. توفیق مجاهدتی طولانی برای دفاع از وجهه‌ی شهادت
۲۰۲.....	۲-۴. شریک بودن در افتخار تمام موفّقیت‌های کشور تا ابد
۲۰۳.....	۳. توصیه‌هایی به خانواده‌های شهدا
۲۰۳.....	۳-۱. اهتمام به خودسازی هرچه بیشتر برای ادامه دادن راه شهید
۲۰۶.....	۳-۲. حفظ عزّت نفس و آگاهی روزافزون نسبت به اسلام
۲۰۷.....	۳-۳. پاسدار از خون شهید و ارزش‌های الهی شهیدان
۲۰۷.....	۳-۴. حرّاست ارزش‌های فکری و روحی اعتقادی و ایمانی خود و مردم
۲۰۸.....	۳-۵. استقامت، خنود، سجنه‌ی دفاع از انقلاب
۲۱۰.....	۳-۶. افتخار کردن به شهدا و راه خدا
۲۱۲.....	۳-۷. تحصیل علم و طیّ مدارج عالی علمی توسط فرزندان شهدا
۲۱۲.....	۳-۸. آمادگی برای تأمین نیازها، آرزوهای کشور
۲۱۵.....	فصل ششم: شهدای خاص و برجسته
۲۱۷.....	۱. علمداران و پیشتازان انقلاب اسلامی
۲۱۷.....	۱-۱. شهید بهشتی
۲۱۸.....	۱-۲. شهید مطهری
۲۲۰.....	۱-۳. شهید رجایی و شهید باهنر
۲۲۱.....	۲. شهدای اصناف و اقشار خاص
۲۲۱.....	۲-۱. شهدای اصناف و بازار
۲۲۲.....	۲-۲. شهدای نظامی
۲۲۲.....	۲-۱. شهدای ارتش جمهوری اسلامی ایران
۲۲۳.....	۲-۳. نخبگان علمی - هنری شهید
۲۲۷.....	۳. شهدای برجسته از اقوام کشورمان
۲۲۷.....	۳-۱. پیشمرگان مسلمان کُرد

۲۲۸.....	۲-۳. سلحشوران بختیاری
۲۲۹.....	۱-۲-۳. شهید شیرعلیمردان خان بختیاری
۲۲۹.....	۴. شهدای مدافع حرم
۲۳۴.....	۱-۴. امتیازهای شهدای مدافع حرم
۲۳۷.....	اهمیت و مظلومیت شهدای مرزدار
۲۳۸.....	نقش شهدای امنیتی و اطلاعاتی در آرامش کشور
۲۳۹.....	حق بزرگ شهدای مدافع حرم و مرزداری و خانواده‌ی ایشان
۲۳۹.....	۵. شهدای حزب الله لبنان
۲۳۹.....	۱-۵. فرماندهان شهید حزب الله
۲۳۹.....	۱-۱-۵. سیدعباس موسوی
۲۴۱.....	۲-۱-۱. حاج عماد مغنیه
۲۴۲.....	۲-۵. یگر شهدای شاخص حزب الله لبنان
۲۴۲.....	۱-۵. شهید هادی نصرالله
۲۴۲.....	دعای پایانی
۲۴۵.....	نمایه‌ها
۲۴۷.....	آیات
۲۴۹.....	روایات
۲۵۱.....	اشعار
۲۵۳.....	موضوعات
۲۶۵.....	اشخاص، اقوام، مکانها و.....